

[Handelsministeren.]

det heldigste at gaa den Vej, her er stillet Forslag om at følge. Det er det første Skridt til at skaffe de Folk, som trykkes haardt af en betydelig Gæld, en Lettelse i deres Byrde, og jeg haaber, at Landstinget ligesom Folketinget vil vedtage Lovforslaget, som jeg herved anbefaler paa det bedste.

Indenrigsministeren (Dahlgaard): Jeg skal tillade mig for det høje Landsting at forelægge Forslag til Lov om Foranstaltninger til Lettelse af Konvertering m. m. af Kreditforeningslaan, saaledes som det er vedtaget af Folketinget. Ved Overvejelserne angaaende Lettelser i Erhvervslivets Rentebyrde maa ganske naturligt ogsaa Muligheden for en Lettelse af den Del af Rentebyrden, der knytter sig til den faste Pantegæld, overvejes. Nu er Forholdet utvivlsomt dette, at et almindeligt Overblik over, hvilke Muligheder der her vil kunne komme til at foreligge, ikke kan have i Øjeblikket. Det Lovforslag, jeg her tillader mig at forelægge, gaar imidlertid ud paa ad en anden Vej end ved en direkte Rentenedsættelse at mindske selve de faste Ydelser, som navnlig i Landbruget svares til Kreditforeningerne, samtidig med at Lovforslaget paa et enkelt Punkt forbereder en mulig kommende Konvertering.

I Lovforslagets § 1 bestemmes, at Konvertering af et Kreditforeningslaan til en nominelt lavere Rentefod i Tiden indtil Juni Termin 1935 kan finde Sted uden Samtykke fra Panthavere, der staaar tilbage for det oprindelige Laan. Bestemmelserne i Tinglysningslovens § 40 om Panthavernes Retsstilling vil nemlig i mange Tilfælde være en Hindring for, at der sker Nedsættelse i Afdragets Størrelse. Da en Konvertering imidlertid utvivlsomt under de Forhold, Landbruget i Øjeblikket lever under, betyder en afgjort Fordel for Efterpant-haverne, kan der sikkert ikke næres afgørende Betænkelighed ved en Bestemmelse som den, jeg her nævner.

Det bestemmes endvidere i § 1, at Overførelse af Laan fra en Serie til en anden og for aabne Seriers Vedkommende Omskrivning af Restgæld til ny Hovedstol ogsaa skal kunne ske uden Samtykke fra Efterpant-havere.

Endelig foreslaas det i § 3, at Indenrigsministeren skal være bemyndiget til at stadfæste en Ændring i de for en lukket Serie gældende Statutbestemmelser, hvorefter Retten til Omskrivning af Restgæld til ny Hovedstol ogsaa indtil Juni Termin 1935 skal

kunne ske for Laan i lukkede Serier, for saa vidt angaar Laan optagne mod Pant i Landbrugsejendomme. Det er dog gjort til en Betingelse for en saadan Omskrivning i en lukket Serie, at det efter den paagældende Direktions Skøn maa antages, at den Interessent, det drejer sig om, vil være i Stand til at erlægge den fulde Ydelse i Forhold til den til Hovedstol omskrevne Restgæld, og at der saaledes er Sandsynlighed for, at han kan bevare den pantsatte Ejendom i sin Besiddelse.

Det er klart, at en Omskrivning som den, jeg her har nævnt, fra Restgæld til Hovedstol — det gælder selvfølgelig navnlig de lukkede Serier, der omhandles i § 3 — for de lidt ældre Laan vil kunne komme til at betyde en meget stor Lettelse af Laantagerens halvaarlige Ydelse. Det er min Opfattelse, at naar man ser paa Sagen fra alle i Øjeblikket foreliggende Synspunkter, er det forsvarligt at gaa til Lempelser med Hensyn til Afdrags- og andre Vilkaar som dem, der foreslaas i Lovforslaget. Jeg skal hermed anbefale Forslaget til Tingets velvillige Behandling.

Hauch: De overordentlig vanskelige økonomiske Forhold, som hele vort Lands Erhvervsliv og da ikke mindst Landbruget har arbejdet under i det sidste Par Aar, har jo skabt økonomiske Besværligheder i et Omfang, som vi for blot nogle Aar siden ikke havde Anelse om vilde komme og i Virkeligheden heller ikke paa det Tidspunkt nærede nogen Frygt for. Nu er Vanskelighederne der imidlertid, og de giver sig mange Haande Udslag. Et af de Udslag, de har givet sig, har knyttet sig til Spørgsmaalet om Fremskaffelse af Midler til at holde Virksomheder i Gang, til at udvide Virksomheder og i det hele til at holde Initiativet gaende, og i Forbindelse hermed er der opstaaet en Kreditnød her i Landet. Man har villet gøre gældende, at der ikke hersker en saadan Kreditnød, idet man har henvist til, at Sparekasserne og Bankerne og da navnlig Bankerne laa inde med meget betydelige Beløb. Der var et Tidspunkt, da det utvivlsomt var meget vanskeligt for Pengeinstitutterne at skaffe likvid Kapital, idet man fra Nationalbankens Side ikke stillede sig særlig forstaaende overfor disse Pengeinstitutter. Det medførte, at de søgte at underbygge deres Likviditet ved selv at skaffe sig likvide Midler ved Realisation af de Værdipapirer, de laa inde med, og der kom et Tidspunkt, da Bankerne laa med meget betydelige Beløb, som de for øvrigt havde